

Doplnkové poistné podmienky pre poistenie zodpovednosti za environmentálnu škodu živnostníkov a malých podnikov

Článok 1

Úvodné ustanovenia

1. Tieto doplnkové poistné podmienky pre poistenie zodpovednosti za environmentálnu škodu (ďalej len „DPP-SME-EL“) doplňujú ustanovenia VPP-MZ, OPP-SME-Z a sú neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy, ak tak ustanovuje poistná zmluva.
2. Poistenie zodpovednosti za environmentálnu škodu (ďalej len „poistenie“) sa riadi príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, VPP-MZ, OPP-SME-Z, týmito DPP-SME-EL a poistnou zmluvou.

Článok 2

Predmet a rozsah poistenia

Odchyľne od čl. 2, OPP-SME-Z sa dojednáva:

1. Poistený má právo, aby poisťovateľ za neho vyplatil „oprávnenej osobe“ náhradu škody a súvisiacich poistených nákladov týkajúcich sa vzniku alebo bezprostrednej hrozby vzniku „environmentálnej škody“ v súvislosti s „poistenou činnosťou“ alebo „výrobkom poisteného“, na ktoré sa toto poistenie vzťahuje.
2. Poistenie zodpovednosti za environmentálnu škodu kryje náklady na:
 - a) „Preventívne opatrenia“,
 - b) „Zmierňujúce opatrenia“,
 - c) „Nápravné opatrenia“,
 - d) „Technické náklady“,
 - e) „Škodu na veci“,
 - f) „Škodu na zdraví“,
 - g) „Náklady právneho zastupovania“.
3. Poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie výlučne za škodu vzniknutú ako následok „škodovej udalosti“:
 - a) ktorá vznikla počas doby poistenia a ktorej „prvé zistenie“ nastalo počas doby poistenia, pričom
 - b) pre škodu na zdraví a škodu na veci platí, že „nárok“ musí byť voči poistenému prvýkrát uplatnený počas doby poistenia a zároveň
 - c) poistenie sa nevzťahuje na akékoľvek škody alebo náklady, ktoré vznikli pred začiatkom poistenia.
4. Poistenie sa vzťahuje na environmentálne škody, ktoré vznikli v dôsledku škodovej udalosti, ktorá nastala v mieste prevádzky poisteného evidovanom v účtovnej evidencii poisteného, ako aj na environmentálne škody spôsobené v dôsledku vady výrobku vzniknuté na území Slovenskej republiky, ak nie je v poistnej zmluve uvedené inak.
5. Rozsah náhrady škody je zo strany poisťovateľa limitovaný limitom poistného plnenia a inými sublimitmi dojednanými v poistnej zmluve a v týchto DPP-SME-EL. Súčet plnenia za environmentálnu škodu, za poistené náklady, za škodu na veci a škodu na zdraví, ako aj za náklady právneho zastupovania nesmie presiahnuť limit plnenia alebo sublimit uvedený v poistnej zmluve.

Článok 3

Výluky z poistenia

1. Poistenie zodpovednosti za environmentálnu škodu sa okrem výluk v VPP-MZ a OPP-SME-Z nevzťahuje na škodu:
 - a) o ktorej vzniku alebo hrozbe vzniku poistený vedel alebo musel vedieť pred dojednaním poistenia,
 - b) ktorej vznik bol zapríčinený alebo rozsah zväčšený absenciou predpísaných ochranných opatrení, ktoré pre poisteného vyplývali z platnej legislatívnej úpravy alebo z rozhodnutia príslušných orgánov verejnej moci,
 - c) spôsobenú v dôsledku pracovného úrazu, alebo choroby z povolania zamestnanca poisteného, vrátane regresných nárokov zdravotných poisťovní a Sociálnej poisťovne,
 - d) v dôsledku konania poisteného na základe ktorého bolo pred uzatvorením poistnej zmluvy voči poistenému iniciované alebo začaté konanie o náhradu škody alebo súvisiace konanie, v ktorom sa dokazuje zavinenie poisteného,
 - e) priamo alebo nepriamo spôsobenú vojnou (bez ohľadu na to, či bola alebo nebola vyhlásená), teroristickým činom, inváziou, akciami zahraničných nepriateľov, občianskou vojnou, vzburou, revolúciou, povstaním, vojenskou mocou, sabotážou a štrajkami či nepokojmi, účasťou na nepokojoch, povstaniach, štrajkoch alebo spôsobených úradnými opatreniami uskutočnenými na iné účely než na obmedzenie poistnej udalosti.
2. Poistenie zodpovednosti za environmentálnu škodu sa ďalej okrem výluk v VPP-MZ a OPP-SME-Z nevzťahuje na škodu:
 - a) ktorá vznikla ako negatívny následok bežného vplyvu prevádzky poisteného na jej okolie a na škodu vzniknutú v dôsledku difúzneho znečistenia,
 - b) vznik ktorej bol spôsobený použitím nevhodných materiálov pri manipulácii alebo pri skladovaní materiálov a látok, ktoré môžu spôsobiť environmentálnu škodu,
 - c) spôsobenú únikom látok z „podzemných skladovacích nádrží“,
 - d) vzniknutú v dôsledku poškodenia nadzemných alebo podzemných vedení akéhokoľvek druhu (vrátane kanalizácie),
 - e) spôsobenú geologickým prieskumom alebo ťažbou ropy alebo plynu,
 - f) vzniknutú v dôsledku vlastníctva a/alebo prevádzky baní a lomov, alebo ťažbou a tunelovaním,
 - g) spôsobenú v dôsledku výkonu demolačných alebo búracích prác alebo nakladania s výbušninami,
 - h) spôsobenú pri akomkoľvek druhu prepravy látok a materiálov a ich nakládky či vykládky (mimo miest prevádzky poisteného uvedených v poistnej zmluve),
 - i) vyplývajúcu z vlastníctva alebo prevádzky skládky odpadov vrátane likvidácie a separácie odpadov,
 - j) spôsobenú vlastníctvom, prevádzkou alebo údržbou železničných dráh, vlečiek, električkových tratí, lanoviek, vlekov vrátane na nich prevádzkovaných dopravných prostriedkov a zariadení,
 - k) spôsobenú výrobkom, ktorý je súčasťou dopravného prostriedku z oblasti akéhokoľvek druhu (cestná, letecká, železničná a pod.) hromadnej či individuálnej dopravy.

Článok 4 Výklad pojmov

- Bezprostredná hrozba environmentálnej škody** je dostatočná pravdepodobnosť, že v blízkej budúcnosti môže dôjsť k environmentálnej škode.
- Doplnková náprava** sú nápravné opatrenia, ktoré sa prijímajú vtedy, ak sa nedosiahla obnova *environmentálnou škodou* poškodených *prírodných zdrojov* alebo ich funkcií primárnymi nápravnými opatreniami.
- Environmentálna škoda** je škoda na:
 - chránených druhoch a chránených biotopoch, ktorá má závažné nepriaznivé účinky na dosahovanie alebo udržiavanie priaznivého stavu ochrany chránených druhov a chránených biotopov s výnimkou už skôr identifikovaných nepriaznivých účinkov vzniknutých následkom konania prevádzkovateľa, na ktoré bol výslovne oprávnený v súlade s osobitným predpisom,
 - vode, ktorá má závažné nepriaznivé účinky na ekologický, chemický alebo kvantitatívny stav vôd alebo na ekologický potenciál vôd s výnimkou nepriaznivých účinkov ustanovených v osobitnom predpise,
 - pôde spočívajúca v znečistení pôdy predstavujúcom závažné riziko nepriaznivých účinkov na zdravie v dôsledku priameho alebo nepriameho zavedenia látok, prípravkov, organizmov alebo mikroorganizmov na pôdu, do pôdy alebo pod jej povrch.Environmentálna škoda musí byť neočakávaná, nepredvídateľná a náhodná, pričom škodou sa v tomto kontexte rozumie merateľná nepriaznivá zmena prírodného zdroja alebo merateľné zhoršenie funkcií prírodného zdroja, ku ktorým môže dôjsť priamo alebo nepriamo. Environmentálna škoda nezahŕňa škodu na veci ani škodu na zdraví, pokiaľ škoda na veci alebo škoda na zdraví nie je spôsobená v dôsledku environmentálnej škody.
- Kompenzačná náprava** sú nápravné opatrenia, ktoré sa prijímajú na kompenzáciu dočasných strát *prírodných zdrojov* alebo ich funkcií, ktoré nastali odo dňa vzniku *environmentálnej škody*, až kým sa primárnymi nápravnými opatreniami nedosiahne obnova prírodných zdrojov alebo ich funkcií.
- Nápravné opatrenia** sú opatrenia na odstránenie alebo nápravu *environmentálnej škody* poisteným alebo príslušnými úradmi verejnej moci, ktorých účelom je obnova, regenerácia alebo nahradenie poškodených „*prírodných zdrojov*“. Nápravné opatrenia pozostávajú z „*primárnej nápravy*“, „*doplnkovej nápravy*“ alebo „*kompenzačnej nápravy*“.
- Náklady právneho zastupovania** náklady vzniknuté (max. do výšky tarifnej odmeny advokáta) poistenému v dôsledku environmentálnej škody alebo bezprostrednej hrozby environmentálnej škody, na ktorú sa poistenie vzťahuje, to však všetko za predpokladu, že poisťovateľ úkony právneho zastupovania poisteného vopred odsúhlasil. Poisťovateľ je namiesto náhrady nákladov právneho zastupovania oprávnený ustanoviť poistenému na nevyhnutne potrebný čas právneho zástupcu, ktorý bude poisteného právne zastupovať na náklady poisťovateľa. Poisťovateľ si vyhradzuje právo vyšetriť, preskúmať a mimosúdne vyrovnať akýkoľvek nárok podľa vlastného uváženia. Náklady právneho zastupovania nezvyšujú poistnú sumu a poisťovateľ poskytne ich náhradu spolu s náhradou environmentálnej škody a spolu s ostatnými poistenými nákladmi maximálne do výšky poistnej sumy, či do výšky sublimitu, ak je v poistnej zmluve dojednaný.
- Nárok** je úkon poškodeného alebo ním poverenej osoby voči poistenému, prostredníctvom ktorého je poistenému oznámené, že v dôsledku jeho konania, či vplyvom jeho prevádzky bola spôsobená škoda. Za dátum vzniesenia *nároku* bude považovaný dátum, kedy sa úkon poškodeného (uvedený v predchádzajúcej vete) dostal do dispozičnej sféry poisteného alebo ak si poškodený uplatnil nárok priamo voči poisťovateľovi dátum prijatia oznámenia nároku poisťovateľom, a to podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr. Ak v dôsledku jednej škodovej udalosti bude vznesených viacero nárokov, bude za dátum vzniesenia *nároku* považovaný dátum vzniesenia prvého z týchto nárokov.

- Nadzemnými a podzemnými vedeniami** sú potrubia (napr. vodovodné, kanalizačné, plynové, ropovod) a silové (preprava a distribúcia elektrickej energie), komunikačné (telegrafné, telefónne, internetové, prenášajúce vizuálne a/alebo audio signály), radiácie a ovládacie káble vrátane stĺpov, stožiarov, stojanov, iných podporných konštrukcií a radiacích a ovládacích zariadení a prvkov príslužiacim k nim.
- Oprávnená osoba** je právnická alebo fyzická osoba, ktorej v dôsledku poistnej udalosti vznikne právo na poistné plnenie.
- Podzemné skladovacie zariadenie** akékoľvek skladovacie zariadenie (nádrž, zásobník a pod.), ktorého viac ako 10% objemu (vrátane potrubia spojeného so zásobníkom sa nachádza pod zemou).
- Preventívne opatrenia** sú opatrenia, ktoré sú prijaté a vykonané poisteným alebo v jeho mene na odvrátenie *bezprostrednej hrozby environmentálnej škody*, ktorých účelom je *environmentálnej škode* predísť alebo ju minimalizovať. Sú to opatrenia, v rámci ktorých sa účelne vynakladajú náklady iné, ako náklady na údržbu, opravu, výmenu alebo zlepšenie prevádzkových zariadení alebo vybavenia poisteného.
- Primárna náprava** sú nápravné opatrenia, ktorými sa dosiahne obnova *environmentálnou škodou* poškodených *prírodných zdrojov* alebo ich funkcií do základného stavu alebo do takmer základného stavu.
- Prírodné zdroje** sú chránené druhy, chránené biotopy, voda a pôda.
- Prvé zistenie** znamená prvé overiteľné zistenie vzniku škodovej udalosti, v dôsledku ktorej vznikla environmentálna škoda alebo bezprostredná hrozba environmentálnej škody.
- Retroaktívny dátum** je dátum uvedený v poistnej zmluve, od ktorého sa späť poskytuje poistné krytie pre obdobie do dňa začiatku poistenia uvedeného v poistnej zmluve.
- Rozšírená doba možnosti oznámenia nároku** je dodatočné obdobie nasledujúce po skončení doby poistenia, počas ktorého môže poisťník alebo poistený zistiť a oznámiť poisťovateľovi vznik *nároku* alebo okolností, ktoré môžu viesť k vzniku *nároku*.
- Škoda na veci** je fyzické poškodenie hmotnej veci spôsobené v dôsledku environmentálnej škody, vrátane následnej s tým súvisiacej majetkovej ujmy (ušlého zisku) vyplývajúcej zo straty funkčnosti alebo možnosti používať poškodenú hmotnú vec.
- Škoda na zdraví** je majetková alebo nemajetková ujma spôsobená v dôsledku environmentálnej škody priamym poškodením zdravia alebo smrťou fyzickej osoby, vrátane straty na zárobku vyplývajúcej zo škody na zdraví.
- Technické náklady** sú náklady vynaložené poisteným v súvislosti s *environmentálnou škodou* na právne služby, znalecký posudok, havarijných komisárov, environmentálnych konzultantov alebo odborníkov po vopred danom písomnom súhlase poisťovateľa. Poisťovateľ má právo rozhodnúť, že v prípade vzniku škodovej udalosti nebude hradit poistenému technické náklady, ale na svoje náklady zabezpečí odborne spôsobilú osobu, ktorá pre poisteného zrealizuje práce kryté týmito *technickými nákladmi*.
- Zmierňujúce opatrenia** sú opatrenia nariadené poisťovateľom na zmiernenie rozsahu vznikajúcej *environmentálnej škody* alebo náklady na primerané a urgentné opatrenia vynaložené s cieľom zmiernenia následkov vznikajúcej *environmentálnej škody*, zmiernenia nepriaznivých účinkov poistnej udalosti na zdravie alebo na zabránenie ďalšieho zhoršenia prírodných zdrojov, poisteným alebo treťou osobou (hasiči, civilná obrana a pod.) a to za predpokladu, že takéto náklady nie sú v zmysle platných právnych predpisov hradené, či refundovateľné z verejných zdrojov alebo nie sú hradené poisteným paušálne bez ohľadu na skutočnosť, či vôbec vznikne škodová udalosť (napr. v rámci poplatkov za havarijnú službu a pod.).
Medzi zmierňujúce opatrenia nepatria náklady na údržbu, opravu, výmenu alebo zlepšenie prevádzkových zariadení alebo vybavenia poisteného, ani náklady na vyprázdňovanie zachytných bezpečnostných zariadení (jímka, septik, zberná nádrž a pod.).

Článok 5
Záverečné ustanovenia

1. Ustanovenia týchto DPP-SME-EL týkajúce sa poisteného platia primerane aj pre poistníka (pokiaľ je poistník osobou odlišnou od poisteného) a/alebo pre inú oprávnenú osobu.
2. V poistnej zmluve je možné sa odchyliť od ustanovení týchto DPP-SME-DO.
3. Tieto DPP-SME-EL nadobúdajú účinnosť dňom 1.7.2024.